

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Факультет економіки та бізнесу

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП

к.е.н., доцент _____ Грицаєнко Г.І.

«29» серпня 2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав.кафедри підприємництва, торгівлі
та біржової діяльності

к.е.н., доцент _____ Л.О. Болтянська

«29» серпня 2019 р.

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВО - СИЛАБУС

з дисципліни **«Бізнес-проекування» (обов'язкова)**

(найменування та статус компоненти: обов'язкова або за вибором студента)

для спеціальності **076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ОПП**

«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(шифр, найменування спеціальності, освітньої програми)

форма навчання **денна**

Кількість кредитів – **4**

Курс **4**

Семестр **8**

Змістових модулів (підсумкових модульних контролів) – **2**

СРС – **80 годин**

Форма контролю – **екзамен**

(екзамен або диференційований залік)

Загальна кількість годин – **120 годин**

2019-2020 н.р.

«Бізнес-проекування». Силабус для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» факультету економіки та бізнесу, спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» – Мелітополь: ТДАТУ імені Дмитра Моторного, 2019. – 8 с.

Силабус складений на підставі «Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти – силабус» Мелітополь: ТДАТУ, 2019. – 16с. та Програми навчальної дисципліни «Бізнес-проекування» підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Мелітополь 2019. – 18с.

Розробник(и): Грицаєнко Г.І., к.е.н., доцент

Рецензент: Андрєєва Л.О., к.е.н., доцент

Силабус затверджений на засіданні кафедри «Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності»

Протокол № 1 від «29» серпня 2019 року

Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

к.е.н, доцент _____ Л.О. Болтянська

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ступеня вищої освіти «Бакалавр»

Протокол № 1 від «25» вересня 2019 року

Голова, доц. _____ А.А. Костякова

1. Анотація курсу та Веб-сайт його розміщення

Курс включає вивчення принципів і факторів розробки та реалізації бізнес-проектів

Веб-сайт курсу

<http://nip.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=17> (доступ через особистий логін і пароль для навчально-інформаційного порталу ТДАТУ)

2. Мета викладання дисципліни

Формування у здобувачів вищої освіти системи знань щодо розробки бізнес-проектів, аналізу їхньої ефективності в умовах ринкових відносин

3. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення дисципліни є:

- ✓ вивчення закономірностей і механізму розробки бізнес-проектів для підприємств та юридичних осіб;
- ✓ набуття вмінь використовувати ці закономірності в практиці інвестування

4. Результати навчання – компетентності (з урахуванням soft skills)

Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

знання	показати знання та розуміння економічних категорій, нормативно-правової бази, наукових засад бізнес-проекткування, його сутності, етапів проведення, критеріїв визначення доцільності та економічної ефективності
уміння	уміння проводити дослідження і надавати наукове обґрунтування раціонального інвестування відповідно до економічної політики підприємства, регіону або держави в цілому, а також правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень
комунікація	донесення до фахівців і нефахівців інформації про місце і значення бізнес-проекткування у вирішенні проблем та прийнятті рішень
soft skills	здатність аналітично мислити, уміння оптимістично оцінити ситуацію та прийняти рішення, чесність та відповідальність за точність та об'єктивність подання інформації у сформованих проектах

Після успішного проходження курсу здобувач вищої освіти володітиме наступними компетентностями:

- здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур
- навички застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур
- основи бізнес-планування

5. Пререквізити

Статистика
Економіка підприємства
Основи підприємництва
Аналіз господарської діяльності
Інвестування

Дисципліни, що передують
вивченню даної дисципліни

6. Постреквізити

Економіка і організація інноваційної діяльності
Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків

Дисципліни, які спираються
на вивчення даної дисципліни

7. Інформація про викладача

Викладач (-і) Грицаєнко Галина Іванівна, к.е.н., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;

<http://feb.tsatu.edu.ua/teacher/gritsayenko-galina-ivanivna/>

E-mail викладача

halyna.hrytsaienko@tsatu.edu.ua

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид заняття	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість			
			годин			балів
			Л	П	СРС	
Змістовий модуль 1. Концепція і методологія бізнес-проекткування						
1	Лекція 1	Основні положення бізнес-проекткування (Концепція проекту)	2			
	Практичне заняття 1	Основні положення бізнес-проекткування (Концепція проекту)		2		3
	Самостійна робота 1	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			5	2
2	Лекція 2	Комерційний (маркетинговий) аналіз бізнес-проекту	2			
	Практичне заняття 2	Комерційний (маркетинговий) аналіз бізнес-проекту		4		4
	Самостійна робота 2	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			5	2
3	Лекція 3	Технічний аналіз бізнес-проекту	2			
	Практичне заняття 3	Технічний аналіз бізнес-проекту		2		4
	Самостійна робота 3	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			10	3
4	Лекція 4	Екологічний аналіз бізнес-проекту	2			
	Практичне заняття 4	Екологічний аналіз бізнес-проекту		4		4
	Самостійна робота 4	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			10	3
5, 6	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК I			10	
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовий модуль I				10
Всього за змістовий модуль 1 (60 годин)			8	12	40	35
Змістовий модуль 2. Аспекти бізнес-проекткування						
7	Лекція 5	Інституційний аналіз бізнес-проекту	2			
	Практичне заняття 5	Інституційний аналіз бізнес-проекту		2		3
	Самостійна робота 5	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			5	2
8	Лекція 6	Соціальний аналіз бізнес-проекту	2			
	Практичне заняття 6	Соціальний аналіз бізнес-проекту		4		4
	Самостійна робота 6	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			5	2
9	Лекція 7	Фінансовий аналіз бізнес-проекту	2			
	Практичне заняття 7	Фінансовий аналіз бізнес-проекту		2		4
	Самостійна робота 7	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			10	3
10	Лекція 8	Економічний аналіз бізнес-проекту	2			
	Практичне заняття 8	Економічний аналіз бізнес-проекту		4		4
	Самостійна робота 8	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			10	3
11, 12	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК 2			10	

	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2			10
Всього за змістовний модуль 2 (60 годин)		8	12	40	35
Екзамен		x	x	x	30
Разом (120 годин)		16	24	80	100

9. Методи та форми навчання

Форми навчання:

- ✓ за рівнем взаємодії здобувача вищої освіти з викладачем: індивідуальне, групове, колективне;
- ✓ за місцем проведення занять: аудиторне, поза аудиторне

Методи навчання:

- за організацією пізнавальної діяльності: словесні (лекції, дискусії), наочні (презентації), практичні (вправи, виконання завдань по заповненню звітності під час занять);
- за видами занять: лекції (лекція-візуалізація, лекція – бесіда); практичні заняття (індивідуальні та групові вправи, тематична дискусія, робота в малих групах);
- ✓ за мотивацією навчально-пізнавальної діяльності (ситуація звернення до життєвого досвіду студентів, заохочення);
- ✓ за контролем ефективності навчально-пізнавальної діяльності (самоконтроль через виконання тестів на навчально-інформаційному порталі, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, ПМК, екзамен);
- за формою стимулювання пошукової та дослідницької діяльності (тематичні дискусії, завдання щодо використання мережі Інтернет, публічні промови і презентації, групові та/або індивідуальні проекти, моделі різних форматів професійних ситуацій).

10. Політика курсу

- ✓ Відвідування занять є важливою складовою навчання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде не атестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані.
- ✓ Дозволяється вільне відвідування лекцій здобувачам за індивідуальним графіком навчання.
- ✓ Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- ✓ Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- ✓ Під час виконання письмових тестових завдань не допустимо порушення академічної доброчесності.
- ✓ Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).
- ✓ Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників навчального процесу, дотримуватися дисципліни, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік навчального процесу.

11. Система оцінювання курсу

Щотижнево – бали за роботу на практичних заняттях; в межах кожної теми – бали за самостійну роботу; по завершенню змістового модуля – бали за ПМК; по завершенню семестру – підсумкові бали у вигляді екзамену. Результати поточного та підсумково-модульного контролю формують узагальнену оцінку в балах за накопичувальним принципом Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань студентів ТДАТУ» за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання

Практичні заняття	Частка вірно виконаних завдань
Самостійна робота (СРС)	Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування на НІП ТДАТУ (дві спроби – середній результат)

Підсумково-модульний контроль (ПМК I, II)	Відбувається у вигляді тестових завдань та письмових робіт в кінці вивчення змістових модулів
Екзамен	Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти: ✓ Повнота розкриття питання (вірні відповіді) ✓ Якість інформації ✓ Самостійність
	Підсумкова форма контролю, результати якого оцінюються за 100-бальною шкалою за накопичувальним принципом

12. Інформаційні ресурси та пакет дисципліни

Рекомендована література

1. Богоявленська Ю.В. Проектний аналіз / Ю.В. Богоявленська – К.: Кондор, 2006. – 336 с.
2. Болтянська Л.О. Від вибору бізнес-ідеї до її реалізації // Л.О.Болтянська, В.М. Тебенко // Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) / За ред. Л.В. Синяєвої. – Мелітополь, 2017. - С. 20-27.
3. Болтянська Л.О. Розведення перепелів – родинний бізнес / Л.О.Болтянська, Б.В.Болтянський/ Щомісячний науково-практичний журнал «Тваринництво сьогодні», №5. – Київ, 2018. – С. 37-45.
4. Верба В. А. Проектний аналіз: Підручник. / Верба В. А., Загородніх О. А. – К.: КНЕУ, 2000. – 322 с.
5. Від ідеї до власної справи: Навч. посібник. / А.С.Коноваленко, Л.О. Болтянська, Д.М. Трачова та ін. - Мелітополь.: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2017 – 278 с.
6. Грицаєнко Г. Інвестиційна привабливість України [Електронний ресурс] / Г. Грицаєнко, М. Грицаєнко // Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal – 2017. – Vol. 3. – No. 1. – Pp. 80-93 – Mode of access : <https://are-journal.com>.
7. Грицаєнко Г. Соціальні інвестиції в соціальний капітал / Г. Грицаєнко, М. Грицаєнко // Бізнес Інформ. – 2018. – № 1. – С. 188-194.
8. Грицаєнко Г.І. Соціальні інвестиції в соціальний капітал / Г.І. Грицаєнко, М.І. Грицаєнко // Бізнес Інформ. – 2018. - № 1. – С. 188-194.
9. Грицаєнко Г.І. Соціальні інвестиції: сутність, стан та особливості здійснення на селі / Г. Грицаєнко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2018. – № 1. – С. 126-132.
10. Грицаєнко М. І. Інтенсифікація сільського господарства на основі інноваційного розвитку / М. І. Грицаєнко // Інноваційне забезпечення розвитку сільського господарства України: проблеми та перспективи : монографія / [Лупенко Ю. О., Малік М. Й., Шпикуляк О. Г. та ін.]. – К. : ННЦ ІАЕ, 2014. – С. 237–257.
11. Грицаєнко М.І. Місце соціального капіталу в формуванні та об'єднанні територіальних громад / М.І. Грицаєнко // Бізнес Інформ. – 2017. – №8. – С. 116-123.
12. Грицаєнко М.І. Соціальний капітал територіальних громад та їх об'єднань [Електронний ресурс] / М.І. Грицаєнко // Електронне наукове видання з економічних наук «Modern Economics». – 2017. – №4. – С. 63-74. – Режим доступу : <https://modecon.mnau.edu.ua/social-capital-of-territorial-communities-and-their-associations/>
13. Грицаєнко М.І. Соціальний капітал у становленні підприємницької мережі аграрної сфери України / М.І. Грицаєнко // Економіка АПК. – 2017. – №5 – С. 58-64.
14. Грицаєнко М.І. Сутність соціального капіталу та його особливості в аграрній сфері / М.І. Грицаєнко // Економіка АПК. – 2018. – №1. – С. 60-65.
15. Грицаєнко М.І. Трансакційні витрати: сутність, класифікація та зв'язок з соціальним капіталом / М.І. Грицаєнко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2017. – №4. – С. 249-255.
16. Грицаєнко Г.І. Інвестиції в технічне забезпечення аграрного виробництва [Електронний ресурс] / Г.І. Грицаєнко // Економіка та суспільство. – 2016. – вип. 3. – Режим доступу : <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal-3>.

17. Грицаєнко Г.І. Основи інвестиційної діяльності: навчальний посібник. / Г.І. Грицаєнко – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. – 224 с.
18. Грицаєнко Г.І. Технічне оснащення як пріоритетний напрям інвестування аграрного виробництва [Електронний ресурс] / Г.І. Грицаєнко // Економіка та суспільство. – 2017. – Вип. 9. – Режим доступу: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal-9>.
19. Грицаєнко М. І. Ефективність інноваційної діяльності / М. І. Грицаєнко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / за ред. М. Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2012. – № 2 (18). – С. 132–141.
20. Грицаєнко М. І. Інтегральна оцінка ефективності інноваційної діяльності в аграрній сфері на основі методу аналізу ієрархій / М. І. Грицаєнко // Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. – 2014. – Т. 19. – Вип. 3. – С. 147–150.
21. Грицаєнко М. І. Удосконалення інституційного середовища розвитку інноваційної діяльності в аграрному виробництві шляхом створення наукового парку / М. І. Грицаєнко // Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки – 2014. – № 4 – С. 116–124.
22. Гуроров О. І. Проектний аналіз: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Харків, 2001. – 84 с.
23. Науково-прикладні основи ефективного розвитку аграрного сектору економіки: монографія. / Андрєєва Л.О., Болтянська Л.О., Грицаєнко М.І., Завадських Г.М., Педченко Г.П.– Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. – 271 с.
24. Проектний аналіз : Навч.-метод. посібник для самост. вивчення дисц. / В.А. Верба, О. М. Гребешкова, О. В. Востряков . - К. : КНЕУ, 2002. - 297 с.
25. Розвиток інститутів інноваційної діяльності в аграрній сфері / О.Г. Шпикуляк, М.І. Грицаєнко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – №8. – С. 292-298. – Режим доступу : <http://global-national.in.ua/archive/8-2015/60.pdf>.
26. Савчук В.П. Анализ и разработка инвестиционных проектов. Учебное пособие. / Савчук В. П., Прилипко С. И., Величко Е. Г. – Киев : Абсолют – В, Эльга, 1999. – 304 с.
27. Стратегія розвитку: інвестиційний вимір. Монографія / С.О. Гуткевич, Завадських Г.М., М.І. Пугачов, О.Г. Занозовська / за ред. проф. Гуткевич С.О.- Харків: Вид-во “Діса-плюс”, 2016. - 162 с.
28. Тебенко В.М. Від вибору бізнес-ідеї до її реалізації / В.М. Тебенко, Л.О. Болтянська / Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) – За ред. Л.В. Синяєвої – Мелітополь. - 2017. - №3 (35). – С. 20-27.
29. Формування соціального капіталу в інституційному механізмі аграрного ринку: Монографія / [М.Й. Малік, О.Г. Шпикуляк, В.П. Рябоконт, М.І. Грицаєнко та ін.]. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2017. – 86 с.
30. Шпикуляк О.Г. Інтелектуальна модель соціального капіталу: концепти інституціоналізації / О.Г. Шпикуляк, М.І. Грицаєнко / Розвиток сільськогосподарської кооперації та інтеграційні процеси в аграрному секторі економіки: монографія / Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» [Малік М.Й., Шпикуляк О.Г., Грицаєнко М.І. та ін.]; за ред. М.Й. Маліка. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2019. – С. 186-196
31. Шпикуляк О.Г. Розвиток інноваційної діяльності в аграрній сфері: менеджмент та ефективність: Монографія / О.Г. Шпикуляк, М.І. Грицаєнко. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 424 с.
32. Щукін Б. М. Аналіз інвестиційних проектів: Конспект лекцій. / Б. М. Щукін — К.: МАУП, 2002. — 128 с.
33. Gritsaenko H. Investments in the technical support of agrarian production / H. Gritsaenko, I. Gritsaenko // Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств

- реального сектору економіки», (Полтава, 30 жовтня 2017 р.) – Полтава: РВВ ПДАА, 2017. – С. 139-142.
34. Gritsaienko H. Investment of agricultural machinery in agricultural production of Ukraine / V. Didur, H. Gritsaienko, I. Gritsaienko // МАШИНЫ ДЛЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА 2017 : материалы V Международного научного конгресса, г. Варна, Болгария, 21-24 июня 2017 р. – Варна, 2017. – С. 125-129.
 35. Gutkevych S., Zavadskyh Investment strategy of agrarian sector / С. Гуткевич, Г. Завадських // Интеллект XXI, 2015 №1.- С.70-76.
 36. Hrytsaienko H., Hrytsaienko I., Bondar A. and Zhuravel D. Mechanism of Investment of Technical Service in Agricultural Households. Modern Development Paths of Agricultural Production. 2019. pp. 29-40.
 37. Hrytsaienko M., Hrytsaienko H., Andrieieva L. and Boltianska L. The Role of Social Capital in Development of Agricultural Entrepreneurship. Modern Development Paths of Agricultural Production. 2019. pp. 427-440.
 38. Hrytsaienko M., Rogach Y. and Zorya M. Location of Social Capital in the Labor Protection of the Enterprise. Modern Development Paths of Agricultural Production. 2019. pp. 41-52.

Інформаційні ресурси

-
1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=1153>
 2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
 3. Методичний кабінет кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
 4. Internet:
<http://rsp.ukrstat.gov.ua/> - Державна служба статистики України